

ВІДГУК

офіційного опонента

кандидата педагогічних наук, доцента

Барановської Ірини Георгіївни

на дисертаційне дослідження **Хань Хуйюнь**

на тему «Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики»,

подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії

в галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка

за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

1. Актуальність теми дисертаційної роботи Хань Хуйюнь полягає в тому, що вона порушує питання підготовки нової генерації вчителів музичного мистецтва, які мають сформоване інноваційне мислення, орієнтуються на сучасні технології, готові до інновацій, здатні творчо організовувати освітній процес та бути конкурентноспроможними в сучасному постінформаційному світі. Зміни в соціокультурних потребах вказують на необхідність адаптації освітніх систем до нових вимог сьогодення на основі синергетичного поєднання традицій педагогіки та інноватики. Як зазначає Хань Хуйюнь, «інноваційні технології», «освітні інформаційні технології» стають в Україні та Китаї все більш затребуваними, оскільки відображають не лише зміни в освітній сфері, але й відкривають та розширюють нові можливості для пізнавальної, пошуково-інтелектуальної, художньо-творчої діяльності вчителя музичного мистецтва, для підвищення якості навчання і виховання, всебічного розвитку молодого покоління. Обрана Хань Хуйюнь тема дисертаційного дослідження «Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики» є важливою, своєчасною та актуальною.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами. Дисертаційне дослідження Хань Хуйюнь «Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики» входить до тематичного плану науково-дослідної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» та є складником наукової теми кафедри музичного мистецтва і хореографії факультету музичної та хореографічної освіти «Теорія і методика підготовки майбутніх фахівців мистецького та мистецько-педагогічного профілю в контексті соціокультурної парадигми» (реєстраційний номер 0120U002017). Це свідчить про актуальність та важливість обраної теми дослідження.

Тему дисертаційного дослідження затверджено на засіданні вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (від 27.06.2019 р., протокол № 11).

3. Наукова новизна та практична значущість одержаних результатів

Оцінюючи найвагоміші наукові здобутки дисертації Хань Хуйюнь, варто вказати на теоретичні та практичні результати, що містять наукову новизну та мають практичну значущість. Авторкою вперше здійснено цілісне дослідження проблеми підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в умовах соціокультурного середовища постінформаційного суспільства; конкретизовано сутність та визначено компонентну структуру підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики, що склала єдність ціннісно-мотиваційного, проектувально-креаційного, етико-прогностичного та менеджерсько-перформативного компонентів. Науково вартісною є розроблена авторська методика підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в процес загальної мистецької (музичної) освіти школярів «Альфа»-покоління. Здобувачкою визначено педагогічні умови підготовки здобувачів до впровадження технологій мистецької інноватики; розроблено критерії, показники та рівні підготовленості здобувачів; обґрунтовано та впроваджено методи створення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики.

Подальшого розвитку в дисертації дістали методологія наукових досліджень у галузі музичного мистецтва; компетентнісна парадигма навчання; інновації мистецької освіти.

Практично значущими є результати дослідження: розроблена та експериментально перевірена авторська методика підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики, яку можна застосовувати на факультетах мистецько-педагогічної освіти в програмах навчальних дисциплін «Методика викладання музичного мистецтва», «Методика музичного виховання дітей дошкільного віку», «Теорія і методика викладання музичних дисциплін у вищій школі» тощо для здобувачів спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) в університетах України та Китаю та використовувати в системі підвищення кваліфікації учителів-практиків та викладачів мистецьких дисциплін обох країн. Практично вартісним є методико-технологічний аспект дослідження відносно застосування технологій мистецької інноватики в діяльності учителів-практиків даного профілю задля здійснення загальної мистецької (музичної) освіти школярів «Альфа»-покоління в закладах ЗСО України та Китаю.

4. Повнота викладу матеріалу дисертації в публікаціях

Основні ключові положення, здобутки та результати даного дисертаційного дослідження висвітлені здобувачкою в 11 публікаціях: 4 з яких надруковано у наукових фахових виданнях України, 7 – апробаційного характеру. Публікації здійснено українською, англійською та китайською мовами. В працях, написаних у співавторстві, чітко визначено особистий внесок здобувача.

Загалом вважаємо, що матеріали дослідження пройшли належну апробацію на міжнародних науково-практичних конференціях.

5. Ступінь обґрунтованості наукових положень

Маємо засвідчити, що структура дисертації Хань Хуйюнь зумовлена логікою дослідження й складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків. Чітко та коректно, відповідно до теми дослідження, сформульовано науково-понятійний апарат, мета та завдання погоджено зі структурою та висновками роботи. Хід та результати дослідження подано послідовно, від системного аналізу теоретичних положень до висвітлення результатів перевірки ефективності авторської методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики. Детальне ознайомлення з текстом дисертаційного дослідження Хань Хуйюнь дає підстави відзначити теоретичну та методологічну обґрунтованість вихідних позицій дисертації, глибокий аналіз понять за темою дисертації, вираженість концептуальних засад, що підтверджують ступінь достовірності наукових положень, результатів та висновків.

Перший розділ дослідження «Теоретичні засади підготовки майбутніх учителів до впровадження технологій мистецької інноватики» присвячено визначенню теоретичних основ дослідження (перше та друге завдання дослідження). Здобувачка, з позицій існуючого міждисциплінарного наукового дискурсу, розкриває сутність понять «інновації», «педагогічні технології», «традиційні та інноваційні освітні технології» та визначає зміст феномену «технології мистецької інноватики», як «освітні педагогічні технології мистецького навчання, які об'єднують кращі аспекти мистецької освіти та сучасні інформаційно-комунікативні технології для створення унікального культурно-освітнього продукту». Переконаливими є аргументи, що розглядають досліджуваний феномен не лише як «інструмент для творчого виразу, але й платформа для дослідження глибин мистецтва в епоху зростаючої цифрової трансформації, для розуміння культурного різноманіття в добу постінформаційного суспільства, для інтеріоризації соціокультурного контенту художніх текстів, розуміння художньої картини світу, закарбованої в мистецьких творах» (п.1.1.).

Заслуговує схвалення представлена здобувачкою в п.1.1. характеристика найбільш продуктивних педагогічних технологій доби постіндустріального середовища, що часто інтегруються з технологіями мистецької інноватики, а саме: розвивального навчання, колективного/групового навчання, розвитку критичного мислення, інтерактивного навчання, модульного навчання, створення ситуацій успіху, рівневої диференціації, ігрового моделювання, тощо (с.48 – 52). Позитивним є здійснений дисертанткою, глибокий аналіз можливостей інформаційно-комунікативних технологій, в яких, за словами Хань Хуйюнь, «синтезоване комплексне поєднання технічних можливостей нинішнього соціокультурного середовища з традиційними методами навчання мистецтву, включно пояснювально-ілюстративним методом навчання» (с.52).

Дослідниця переконливо доводить, що застосування ІКТ в мистецькій освіті є ефективним та перспективним, оскільки пов'язано з формуванням інтелектуального потенціалу та емоційним інтелектом здобувачів, удосконаленням змісту, форм, методів організації освітнього процесу. Дисертантка дає розгорнуту характеристику та розкриває потенціал технологій мистецької інноватики, які впроваджуються в Україні та Китаї, зокрема імерсивних технологій (с.54), голографії (с.55), «культурного діалогу» (с.56), тощо.

На основі визначення сутності поняття «підготовленість майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики», дисертантка логічно вибудовує його структуру, що вміщує ціннісно-мотиваційний, проєктувально-креаційний, етико-прогностичний, менеджерсько-перформативний компоненти (п.2.2.). Схвалення заслугоує сучасний погляд Хань Хуйюнь на процес підготовки здобувачів, зокрема акцентування уваги та визначення етико-прогностичного і менеджерсько-перформативного компонентів підготовленості, які вказують на такі аспекти підготовки, як здатність здійснювати прогностичне моделювання та моніторинг результативності навчання на основі принципів поваги до прав та потреб учнів, врахування етичних меж та норм, різноманітності та інклюзії в навчальному середовищі.

До важливих надбань дослідницької роботи варто віднести розв'язання третього завдання дослідження, а саме: обґрунтування методологічних основ підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики в соціокультурному середовищі постінформаційного суспільства (другий розділ дисертації). Дослідниця на концептуально-методологічному рівні обґрунтовує доцільність раціонального, епістемологічного, конструктивістського, етичного, ітеративного, результативного, діалогічного наукових підходів та відповідних принципів (обґрунтування педагогічної дії, епістемологічного плюралізму, дотримання дедуктивної логіки у створенні дизайну технологій мистецької інноватики, турботи та чуйності, адаптації до невизначеності, оперативності та адаптивності, дорадчості та оперативного реагування) та розробляє педагогічні умови, що стали основою авторської поетапної методики. Варто вказати, що обґрунтовані Хань Хуйюнь педагогічні умови (спрямування на визначення функціональних можливостей технологій мистецької інноватики сприяти підвищенню якості музичної освіти, стимулювання до конструювання знання про зміст та дизайн технологій мистецької інноватики, сприяння формуванню умінь застосування технологій мистецької інноватики в музично-освітньому процесі) відображають вимоги та потреби сучасної мистецько-педагогічної освіти в підготовці учителів музичного мистецтва, здатних до творчої, пошуково-інноваційної діяльності.

Третій розділ дисертації висвітлює перебіг дослідно-експериментальної роботи з впровадження та перевірки педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької

інноватики (четверте та п'яте завдання дослідження). Відзначимо якісно розроблений здобувачкою діагностичний апарат оцінювання стану сформованості окреслених компонентів підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики, а саме: критерії (інтенційно-диспозиційний, когнітивно-компетентнісний, конструктивно-відповідальний, практиологічно-адаптивний) та їхні показники. Заслуговує на увагу продумана процедура вимірювання кожного показника досліджуваного явища (п.3.1.).

Цінним та вартісним є висвітлення на сторінках дисертації перебігу та результатів експериментальної роботи з впровадження та перевірки дієвості розроблених педагогічних умов. Необхідно відмітити чітку послідовність та організацію проведеної практичної роботи, що здійснювалась на функціонально-дослідному, гносеологічно-формульованому, виробничо-творчому етапах. Якісно розроблений діагностичний інструментарій дозволив Хань Хуйюнь провести педагогічний експеримент та виявити чотири рівні підготовленості здобувачів до впровадження технологій мистецької інноватики, визначити недоліки у підготовленості студентів та вказати на позитивну динаміку в результатах, отриманих наприкінці експерименту. Достовірність отриманих результатів перевірено здобувачкою за допомогою методу математичної статистичної обробки даних за багатофункціональним критерієм ϕ^* Фішера. Загальні висновки висвітлюють результати, поставлених Хань Хуйюнь завдань. Зміст дисертації суттєво доповнюють додатки.

6. Оцінка змісту й оформлення дисертації

Відмітимо, що дисертаційна робота Хань Хуйюнь добре структурована, цілісна, самостійна, завершена праця, що пройшла належну апробацію та відповідає встановленим вимогам щодо оформлення. Стиль викладу в ній наукових положень, матеріалів досліджень, висновків зрозумілий та доступний для сприйняття.

7. Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Позитивно оцінюючи результати, представленої Хань Хуйюнь дисертаційної роботи, хочемо висловити деякі зауваження та побажання, що мають дискусійний характер:

1. Представлена дисертаційна робота присвячена важливій та актуальній темі «розробці педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва (бакалаврів та магістрів спеціальності 014 Середня освіта. Музичне мистецтва) до впровадження технологій мистецької інноватики. Однак на сторінках роботи та у визначені об'єкта дослідження ви використовуєте терміни «фахова освіта», «фахова підготовка». Вважаємо, що коректніше було їх замінити на «професійна освіта», «професійна підготовка», оскільки дослідження присвячено підготовці здобувачів у закладах вищої освіти.

2. В теоретичній частині дослідження (розділ 1, п.1.1) представлено глибокий аналіз феномену технологій мистецької інноватики в міждисциплінарному науковому дискурсі, визначено характеристики та

розкрито їхні освітні можливості та потенціал. Далі, с.56-59 подано аналіз поняття «педагогічні умови». На наш погляд, краще було розмістити цей матеріал в п.2.2.

3. В п.3.1. представлено компоненти, критерії, показники та діагностичні методи, що були застосовані на констатувальному етапі дослідження. Зокрема для вимірювання рівнів сформованості за показниками практиологічно-адаптивного критерію було розроблено завдання на застосування «зворотного проектування задля розробки технологій мистецької інноватики». Хотілося б почути: на яких дисциплінах студенти виконували ці завдання та які складності виникали у здобувачів під час їх виконання, так як в роботі цей етап не представлений достатньо повно.

4. Таблиця 3.1. (п.3.1.) має назву «Критерії та показники оцінювання рівня сформованості художньо-проектувального досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва». Доречніше було б змінити назву на «Критерії та показники оцінювання рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики».

5. На с. 189 (п.3.2.) в коментарі до таблиці 3.9. помилково вказано «конструктивно-відповідальний компонент» замість «етико-прогностичний компонент».

6. Робота не позбавлена поодиноких описок та огріхів технічного характеру.

8. Загальний висновок

Враховуючи актуальність дослідженої проблеми, наукову новизну положень дисертаційної роботи, обґрунтованість, достовірність, теоретичну та практичну значущість отриманих результатів, можна вважати, що дисертація Хань Хуйюнь на тему «Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до впровадження технологій мистецької інноватики» має завершений, цілісний, авторський характер і відповідає чинним вимогам п. п. 6, 7, 8, 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор, Хань Хуйюнь заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Офіційний опонент –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри мистецьких дисциплін
дошкільної та початкової освіти

Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

І.Г. Барановська

Baranovska I.G.
01
24